

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

11

grudnia 2017
poniedziałek
19:00

NFM, Sala Czerwona

Recital fortepianowy Alexeya Komarova

Alexey Komarov – fortepian

Juliusz Adamowski – słowo o muzyce

Program:

Ferenc Liszt (1811–1886) *Allegro spiritoso* nr 7 ze zbioru *Wieczory wiedeńskie* S 427

Fryderyk Chopin (1810–1849) *Walce* op. 64: nr 1 *Des-dur* „Minutowy”,
nr 2 *cis-moll*, nr 3 *As-dur*

Enrique Granados (1867–1916) *Walce poetyckie*

I *Vivace molto* – *Melodico*

II *Tempo de Vals noble*

III *Tempo de Vals lento*

IV *Allegro humoristico*

V *Allegretto* (*elegante*)

VI *Quasi ad libitum* (*sentimental*)

VII *Vivo*

VIII *Presto*

Józef Wieniawski (1837–1912) *Walc koncertowy Des-dur* op. 3

Alfred Grünfeld (1852–1924) *Wieczór wiedeński* – parafraza walców z *Zemsty nietoperza* op. 56 i innych utworów J. Straussa

Léo Delibes (1836–1891) / **Ernő Dohnányi** (1877–1960) *Walc* z baletu *Coppélia*

Alexey Komarov (*1976) *Valse-caprice*

Aleksandr Głazunow (1865–1936) *Grande valse de concert* op. 41

Piotr Czajkowski (1840–1893) *Walc kwiatów* z baletu *Dziadek do orzechów* op. 71a
(aranż. K. Kornienko)

Piotr Czajkowski *Grudzień* ze zbioru *Pory roku* op. 37 bis

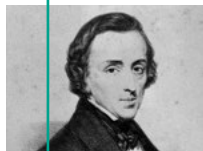
Adolf Schulz-Evler (1852–1905) *Arabeski na temat walca „Nad pięknym, modrym Dunajem”* J. Straussa

[90']

Współorganizacja:

F. Liszt

P. Chopin

P. Czajkowski

Wieczór z królem tańca

Artur Bielecki

Nie będzie przesadą stwierdzenie, że walc był królem tańców XIX stulecia. Wywodzący się z ludowego lendlera walc powoli torował sobie drogę z gospody i karczmy do salonów mieszczańskich i wielkich sal balowych Wiednia i innych miast Europy, a później całego świata. Czym tak oczarował całe narody ten niezwykły taniec? Z pewnością swoim temperamentem, melodyjnością, prostym, żywym rytmem. W niektórych krajach walc natrącał na opory – wzajemna bliskość tańczących gdzieś u uchodziła za nieprzyzwoitą. Triumf walca był jednak tylko kwestią czasu. Jego stolicą stał się Wiedeń, gdzie wielu kompozytorów – z muzyczną dynastią Straussów na czele – dostarczało ciągle nowych „przebojów” w rytmie walca. Za króla tego gatunku uznano Johanna Straussa syna. Do dziś muzyczny Wiedeń chlubi się jego twórczością. Jest ona jednym z magnesów przyciągających turystów, którzy pragną spędzić czas „nad pięknym, modrym Dunajem”. Najlepiej – oczywiście – w rytmie walca.

Program dzisiejszego recitalu nie powstałby nigdy, gdyby nie ta wielka kariera walca zapoczątkowana w XIX w. i trwająca na dobrą sprawę do dzisiaj – choć teraz już młode pokolenie nie tańczy niestety walca. Ciągle jednak publiczność lubi słuchać stylizacji tego tańca albo podziwiać popisy par tanecznych na parkiecie. Wśród instrumentów epoki romantyzmu fortepian odgrywał szczególną rolę w promowaniu walców. Najpiękniejsze tańce nie tylko rodziły się z przeznaczeniem grania ich w salach balowych, lecz także powstawały w formie stylizacji, parafraz i opracowań dla pianistów. Dzięki temu każdy, kto posiadał instrument, mógł cieszyć się ulubionymi melodiami również w swoim domu. Wybitni kompozytorzy i wirtuozi chętnie włączali do swoich występów cudze lub własne utwory napisane w konwencji walca.

Należał do tego grona Ferenc Liszt, węgierski pianista, kompozytor, dyrygent i pedagog, nazywany królem fortepianu XIX w. Był jednym z najwybitniejszych kompozytorów okresu romantyzmu, pozostawił ogromną ilość dzieł fortepianowych, symfonicznych oraz wokalnie-instrumentalnych. Potrafił dostrzec muzyczny potencjał w modnym gatunku walca. Przykładem jest zbiór *Wieczory wiedeńskie*, zawierający *Valses caprices* według Franza Schuberta. Zbiór ten powstał w latach 1846–1852, a zatem już w okresie całkowitej dojrzałości twórczej artysty. W swoim dziele Liszt nawiązuje do konkretnych walców Schuberta, które ozdabia bogactwem wirtuozow-

skiej faktury fortepianowej. Ale oprócz naturalnej dla Węgra wirtuozerii dużo tu znajdziemy również śpiewności i liryzmu.

Niemal rówieśnikiem Liszta był starszy od niego o rok Fryderyk Chopin. Największy polski kompozytor także chętnie tworzył walce, ustanawiając jeden z niedoścignionych wzorów ich fortepianowej stylizacji. W programie zawarte jest całe opus 64 Chopina, obejmujące trzy przepiękne walce, które kompozytor napisał w ostatnich latach swojego życia. Znajdziemy tu zarówno błyskotliwy *Walc Des-dur*, nazywany tradycyjnie „Minutowym” (gdź jest niemal tak krótki), jak i równie słynny *Walc cis-moll*, ukazujący melancholijne oblicze tego tańca, oraz bardzo oryginalny *Walc As-dur*. To trzy genialne miniatury wieńczące dorobek Chopina w gatunku walca.

Do Chopina, Liszta i innych mistrzów nawiązywały następne generacje twórców. Należał do nich Enrique Granados, hiszpański kompozytor, pianista i dyrygent. Artysta odnosił sukcesy dzięki swoim dzieciom fortepianowym i scenicznym. Wracając ze Stanów Zjednoczonych do Europy, Granados wraz z żoną zginął podczas przeprawy promem przez kanał La Manche (w wyniku działań wojennych). W swoim cyklu zatytułowanym *Walce poetyckie* Granados zawarł kilka utworów, wśród których odnajdziemy zarówno przykłady wirtuozowskie, jak i miniatury bardziej refleksyjne w tonie.

Inny utwór – *Walc koncertowy Des-dur* op. 3 – pochodzi z dorobku Józefa Wieniawskiego, pianisty i kompozytora, brata sławnego Henryka Wieniawskiego. *Wieczór wiedeński* niemieckiego pianisty i kompozytora Alfreda Grünfelda jest z kolei parafrazą pięknych i popularnych tematów stworzonych przez „króla walca”, Johanna Straussa syna. *Wieczór wiedeński* op. 56 Grünfelda to utwór efektowny, o bogatej fakturze, stawiający wysokie wymagania wykonawcy. Wirtuozowską parafrazą jest również interesująca kompozycja pochodzącego z Węgier Ernő Dohnányiego, wielkiej postaci węgierskiego życia muzycznego przełomu XIX i XX w. Dohnányi sięgnął w niej po temat pełnego uroku walca z baletu *Coppélia*, którego autorem był francuski kompozytor Léo Delibes.

W panoramie fortepianowych walców nie może zabraknąć kompozytorów rosyjskich. *Grande valse de concert* op. 41 Aleksandra Głazunowa można uznać za hołd złożony dziewiętnastowiecznej, wirtuozowskiej tradycji muzyki fortepianowej. Pod koniec tego efektownego dzieła słychać nawet bezpośredni wpływ walców Chopina. Mistrzem walca był rów-

nież Piotr Czajkowski, czołowy przedstawiciel muzyki rosyjskiej XIX w. Stawny jest jego *Walc kwiatów* z baletu *Dziadek do orzechów*, ale i w innych dziełach kompozytora odnajdujemy konwencję walca. Tak jest w przypadku miniatury *Grudzień* z cyklu *Pory roku*. Wreszcie na zakończenie programu dzisiejszego recitalu usłyszymy *Arabeski na temat walca „Nad pięknym, modrym Dunajem” J. Straussa* autorstwa Adolfa Schulza-Evlera, polskiego pianisty i kompozytora. Ta wspaniała parafraza znajduje się w repertuarze wielu wybitnych pianistów.

Alexey Komarov

W 1983 r. rozpoczął naukę gry na fortepianie w Specjalnej Szkole Muzycznej w Karagandzie. Jest absolwentem Konserwatorium im. P. Czajkowskiego w Moskwie oraz Centralnej Szkoły Muzycznej przy tym Konserwatorium. W obu tych uczelniach kształcił się w latach 1992–2001 pod kierunkiem Y. Slesareva. W latach 2003–2004 studiował w Accademia Pia-

nistica „Incontri col Maestro” w Imoli (Włochy) u L. Bermiana, kształcił się także u B. Petrushansky'ego. Jest laureatem V nagrody w II Międzynarodowym Konkursie Młodych Pianistów „Arthur Rubinstein in memoriam” (Bydgoszcz, 1996), II nagrody w VII Concorso Internazionale per Pianoforte e Orchestra Città di Cantù (Włochy, 1997), III nagrody w I Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. F. Liszta (Wrocław, 1999), II nagrody w V Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. I.J. Paderewskiego (Bydgoszcz, 2001) oraz IV nagrody w Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym pamięci Vladimira Horowitza (Kijów, 2003). W 1999 r. otrzymał stypendium Yamaha Music Foundation of Europe. Jako solista koncertuje w Japonii, Kazachstanie, Niemczech, Polsce, Rosji, Słowenii i Włoszech. Był jurorem pierwszej i drugiej edycji konkursów dla młodych pianistów „Chopin Golden Ring” w Radoljicy (Słowenia, 2005, 2006). Przewodniczył jury I Międzynarodowego Interdyscyplinarnego Festiwalu-Konkursu „Wiosna w Kazachstanie” (Karaganda, 2015). Prowadził mistrzowskie kursy pianistyczne w Japonii i w Kazachstanie.

Alexey Komarov, fot. archiwum artysty

Organizator:

NFM – Instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Sponsorzy:

